

Nội dung

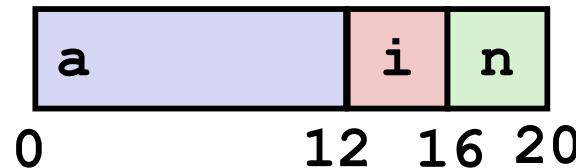

- **Mảng - Array**
  - Mảng 1 chiều
  - Mảng 2 chiều (nested)
  - Nhiều chiều
- **Cấu trúc – Structure**
  - Cấp phát
  - Truy xuất
  - Alignment (căn chỉnh)

Cấp phát Structure

```
struct rec {  
    int a[3];  
    int i;  
    struct rec *n;  
};
```

Memory Layout in IA32

■ Ý tưởng

- Là một vùng nhớ được cấp phát liên tục
- Tham chiếu đến các thành phần trong structure bằng tên
- Các thành phần có thể khác kiểu dữ liệu

■ Các trường được sắp xếp dựa trên định nghĩa

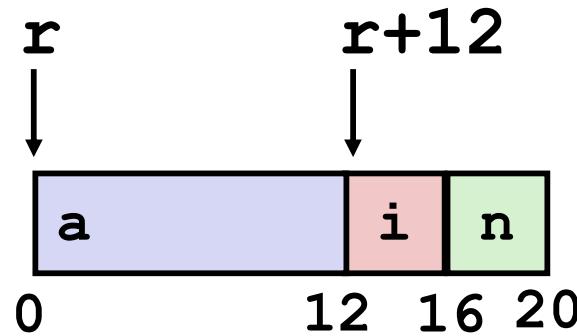
- Ngay cả khi cách sắp xếp khác có thể biểu diễn gọn hơn

■ Compiler quyết định kích thước tổng + vị trí các trường

- Các chương trình mức máy tính không biết về cấu trúc trong source code

Truy xuất structure

```
struct rec {  
    int a[3];  
    int i;  
    struct rec *n;  
};
```


■ Truy xuất các thành phần trong structure dựa trên:

- Con trỏ xác định vị trí **bắt đầu** của structure
- **Offset** hay **khoảng cách** từ vị trí bắt đầu structure đến vị trí của từng thành phần

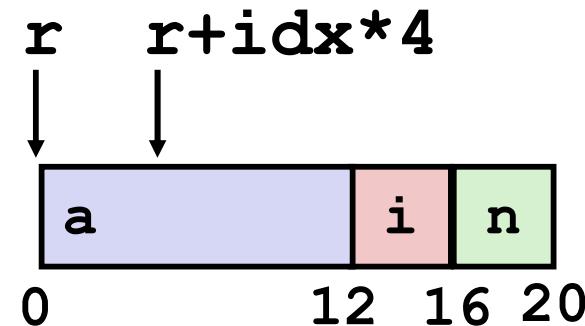
```
void  
set_i(struct rec *r,  
      int val)  
{  
    r->i = val;  
}
```

IA32 Assembly

```
# %edx = val  
# %eax = r  
movl %edx, 12(%eax) # Mem[r+12] = val
```

Con trỏ đến phần Structure - 1

```
struct rec {  
    int a[3];  
    int i;  
    struct rec *n;  
};
```


Tạo con trỏ đến phần trong structure

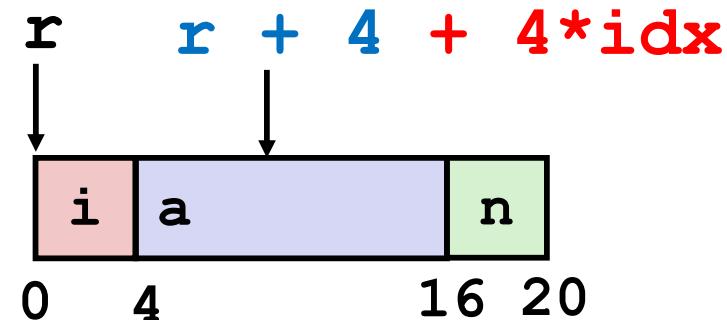
- Offset của mỗi thành phần structure được xác định lúc biên dịch
- Ví dụ: con trỏ đến **a[idx]** trong structure: **r + 4*idx**

```
int *get_ap(struct rec *r, int idx)  
{  
    return &r->a[idx];  
}
```

```
movl 12(%ebp), %eax # Get idx  
sall $2, %eax        # idx*4  
addl 8(%ebp), %eax # r+idx*4
```

Con trỏ đến phần Structure - 2

```
struct rec {  
    int i;  
    int a[3];  
    struct rec *n;  
};
```


Tạo con trỏ đến phần trong structure

- Offset của mỗi thành phần structure được xác định lúc biên dịch
- Ví dụ: con trỏ đến **a[idx]** trong structure: **r + 4 + 4*idx**

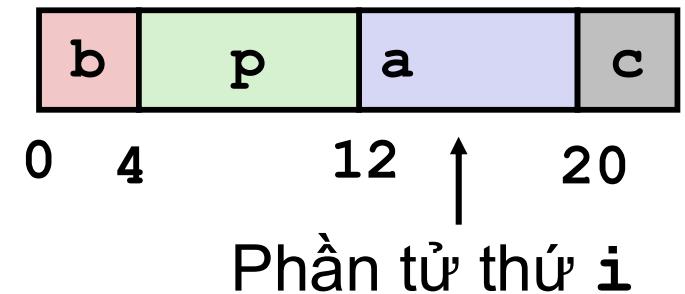
```
int *get_ap(struct rec *r, int idx)  
{  
    return &r->a[idx];  
}
```

```
movl 8(%ebp), %ebx      # Get r  
leal 4(%ebx), %esi      # r+4  
movl 12(%ebp), %edi      # Get idx  
sall $2, %edi            # 4*idx  
leal (%edi,%esi), %eax  # r+4+4*idx
```

Ví dụ: Truy xuất structure

■ C Code

```
struct example{  
    int b;  
    double p;  
    short a[4];  
    char* c;  
};
```


■ Xác định offset của các trường trong IA32?

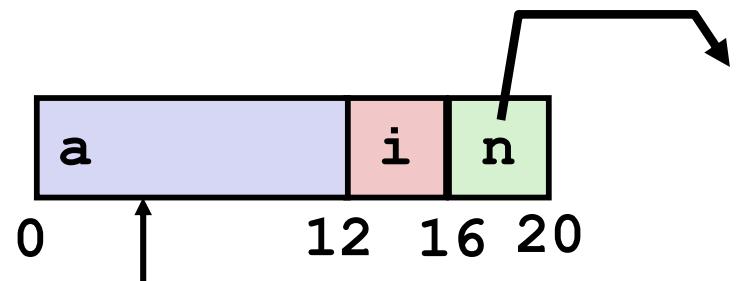
Trường	Offset
b	0
p	4
c	20
a[i]	$12 + 2*i$

Ví dụ: Danh sách liên kết

C Code

```
void set_val(struct rec *r, int val)
{
    while (r) {
        int i = r->i;
        r->a[i] = val;
        r = r->n;
    }
}
```

```
struct rec {
    int a[3];
    int i;
    struct rec *n;
};
```


Phần tử thứ `i`

Register	Value
%edx	<code>r</code>
%ecx	<code>val</code>

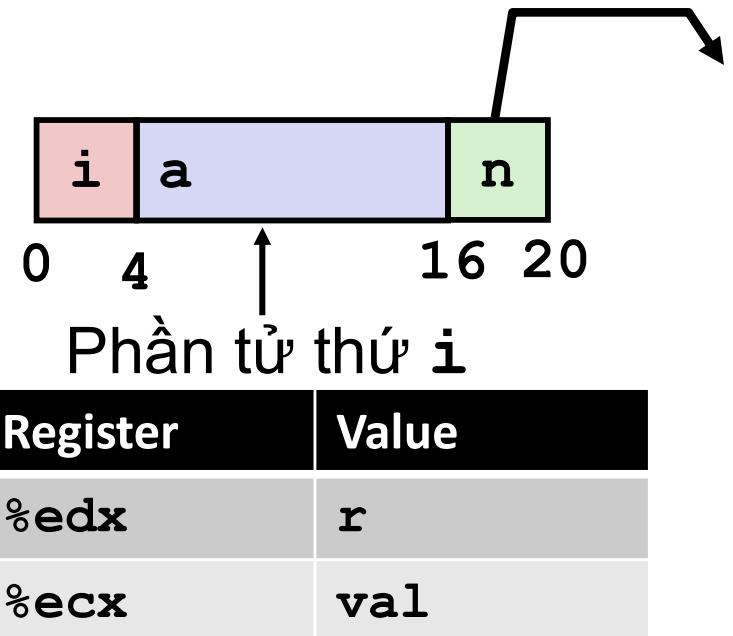
```
.L17:                      # loop:
    movl 12(%edx), %eax      # r->i
    movl %ecx, (%edx,%eax,4) # r->a[i] = val
    movl 16(%edx), %edx      # r = r->n
    testl %edx, %edx         # Test r
    jne   .L17                # If != 0 goto loop
```

Ví dụ: Danh sách liên kết

C Code

```
void set_val(struct rec *r, int val)
{
    while (r) {
        int i = r->i;
        r->a[i] = val;
        r = r->n;
    }
}
```

```
struct rec {
    int i;
    int a[3];
    struct rec *n;
};
```



```
.L17:
    movl (%edx), %eax
    movl %ecx, 4(%edx,%eax,4)
    movl 16(%edx), %edx
    testl %edx, %edx
    jne .L17
```

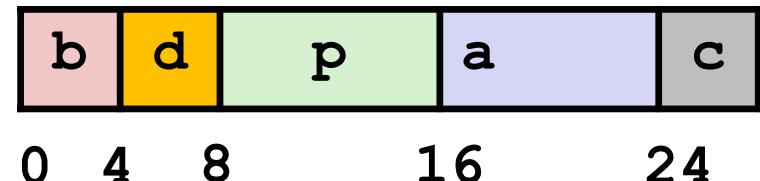
```
# loop:
# r->i
# r->a[i] = val
# r = r->n
# Test r
# If != 0 goto loop
```

Dự đoán tổng kích thước struct?

■ C Code

```
struct example{  
    int b;  
    float d;  
    double p;  
    short a[4];  
    char c;  
};
```

Kích thước struct example = ?

■ Kích thước từng trường?

Trường	Offset	Kích thước
b	0	4
d	4	4
p	8	8
c	24	1
a	16	$4 * 2 = 8$

Structure & Alignment (căn chỉnh)

■ Dữ liệu được căn chỉnh

- Kiểu dữ liệu yêu cầu K bytes
- Địa chỉ phải là bội số của K
- Bắt buộc ở một số hệ thống; được khuyến cáo ở x86_64

■ Vì sao?

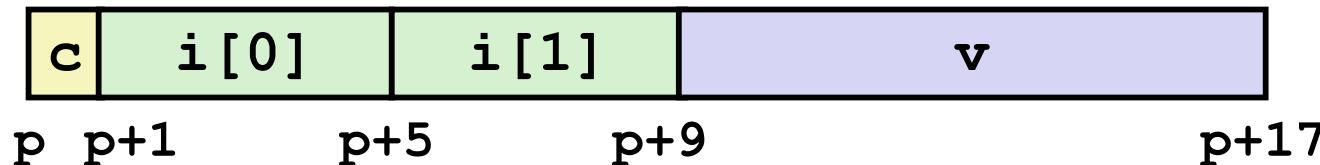
- Truy xuất bộ nhớ hiệu quả hơn khi alignment
- Bộ nhớ được truy xuất bằng các khối 4 hoặc 8 byte (tùy hệ thống)
  - Load hoặc lưu các dữ liệu lớn hơn 8 bytes không hiệu quả
  - Bộ nhớ ảo phức tạp hơn khi dữ liệu lớn hơn 2 pages

■ Compiler

- Thêm những **khoảng trống** vào structure để đảm bảo căn chỉnh đúng cho các trường dữ liệu

Structure & Alignment (căn chỉnh)

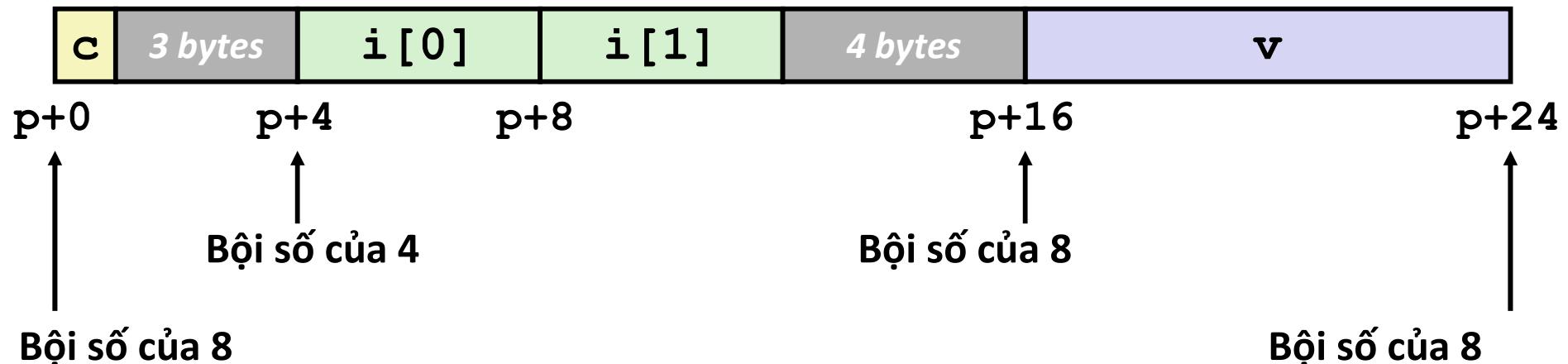
■ Dữ liệu không căn chỉnh


```
struct S1 {  
    char c;  
    int i[2];  
    double v;  
} *p;
```

■ Dữ liệu được căn chỉnh

- Kiểu dữ liệu yêu cầu **K** bytes
- Địa chỉ phải là bội số của **K**

Yêu cầu căn chỉnh (IA32)

- **1 byte: char, ...**
  - Không có ràng buộc về địa chỉ
- **2 bytes: short, ...**
  - Bit thấp nhất của địa chỉ phải bằng 0_2
- **4 bytes: int, float, char * ...**
  - 2 bit thấp nhất của địa chỉ phải bằng 00_2
- **8 bytes: double, ...**
  - Windows (và hầu hết các OS và instruction set khác):
    - 3 bits thấp nhất của địa chỉ phải bằng 000_2
  - Linux:
    - 2 bit thấp nhất của địa chỉ phải bằng 00_2 (xem như xử lý kiểu dữ liệu 4 byte)
- **12 bytes: long double**
  - Windows, Linux:
    - 2 bit thấp nhất của địa chỉ phải bằng 00_2 (xem như xử lý kiểu dữ liệu 4 byte)

Yêu cầu căn chỉnh (x86_64)

- **1 byte: char, ...**
  - Không có ràng buộc về địa chỉ
- **2 bytes: short, ...**
  - Bit thấp nhất của địa chỉ phải bằng 0_2
- **4 bytes: int, float, ...**
  - 2 bit thấp nhất của địa chỉ phải bằng 00_2
- **8 bytes: double, long, char *, ...**
  - 3 bit thấp nhất của địa chỉ phải bằng 000_2
- **16 bytes: long double (GCC on Linux)**
  - 4 bit thấp nhất của địa chỉ phải bằng 0000_2

Đảm bảo căn chỉnh với Structure

■ Trong structure

- Phải đảm bảo yêu cầu căn chỉnh của mỗi thành phần

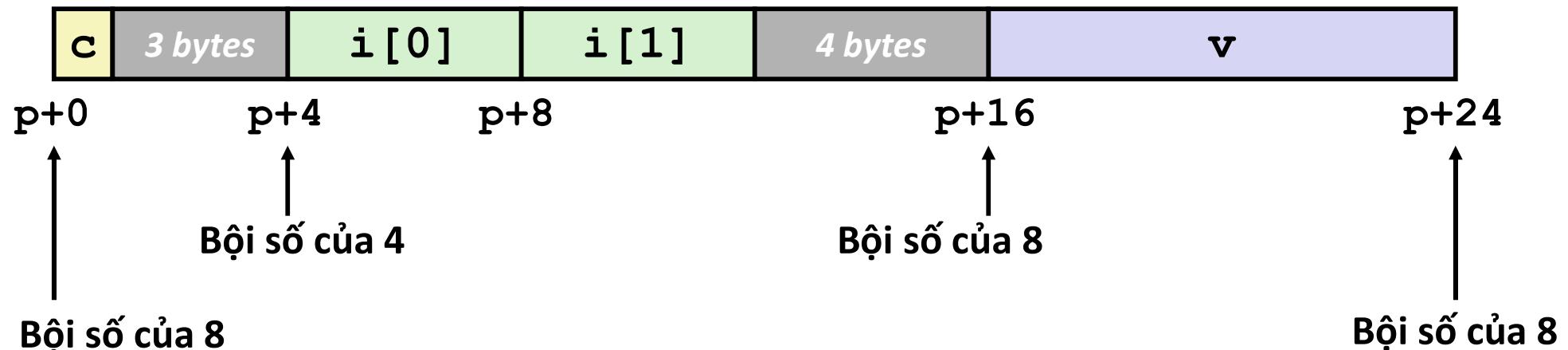
■ Vị trí chung của structure

- Mỗi structure có yêu cầu căn chỉnh K
  - K = Yêu cầu căn chỉnh lớn nhất của các thành phần
  - Địa chỉ bắt đầu & kích thước structure phải là bội số của K

■ Ví dụ trong hệ thống 64 bit:

- K = 8, do thành phần có K lớn nhất là kiểu double

```
struct S1 {  
    char c;  
    int i[2];  
    double v;  
} *p;
```

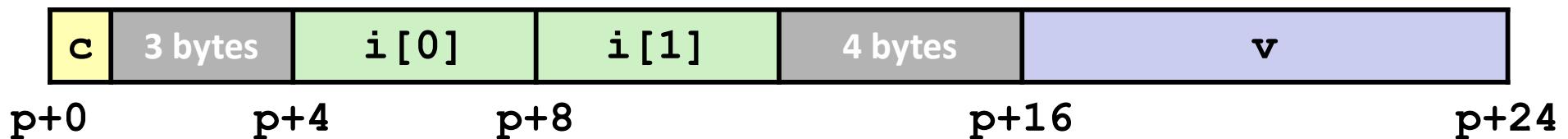

Ví dụ: Các quy ước căn chỉnh khác nhau

■ x86-64 hoặc IA32 Windows:

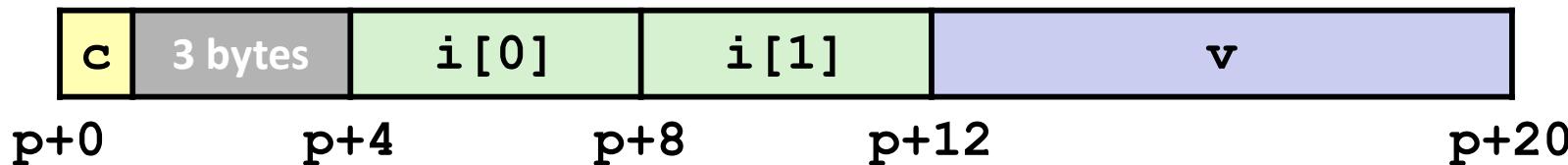
- K = 8, do thành phần lớn nhất có kiểu **double**

```
struct S1 {  
    char c;  
    int i[2];  
    double v;  
} *p;
```


■ IA32 Linux

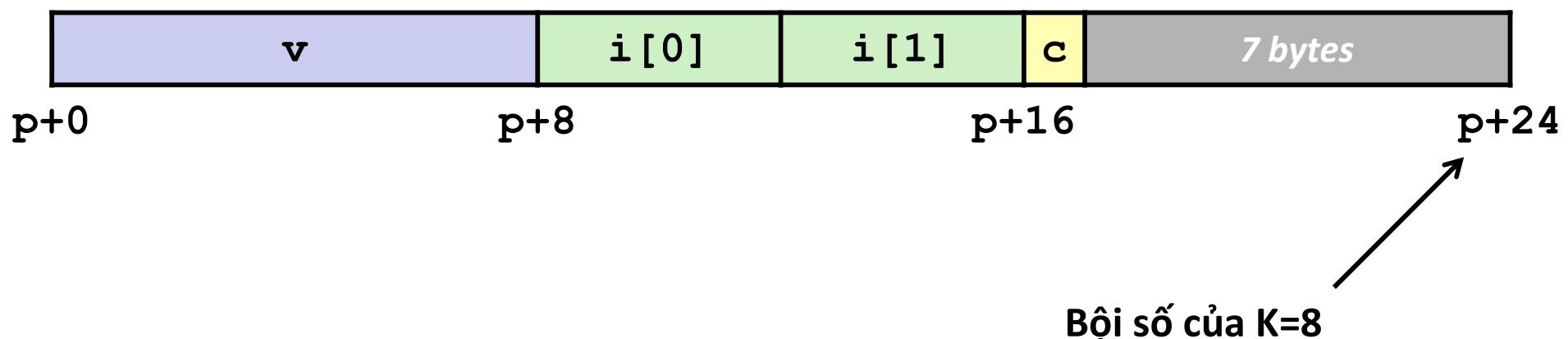
- K = 4; kiểu **double** vẫn được xử lý như kiểu dữ liệu 4-byte

Đảm bảo yêu cầu căn chỉnh chung

- Với yêu cầu căn chỉnh lớn nhất **K**
- Structure phải có kích thước là bội số của **K**

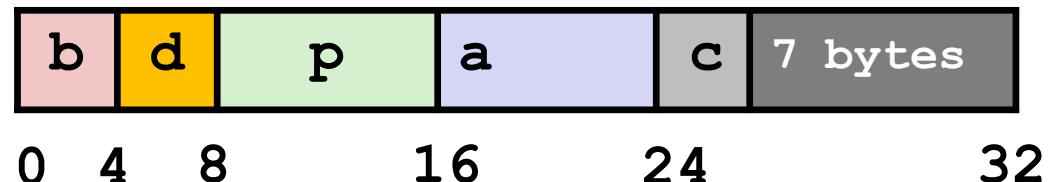
```
struct S2 {  
    double v;  
    int i[2];  
    char c;  
} *p;
```


Tổng kích thước struct (có căn chỉnh) – 64 bit

■ C Code

```
struct example{  
    int b;  
    float d;  
    double p;  
    short a[4];  
    char c;  
};
```


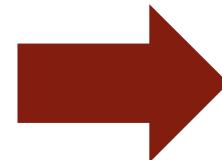
Structure phải có kích thước là bội số của K(**double**)

Kích thước struct example = **32**

Tiết kiệm không gian lưu trữ

■ Khai báo các kiểu dữ liệu lớn trước

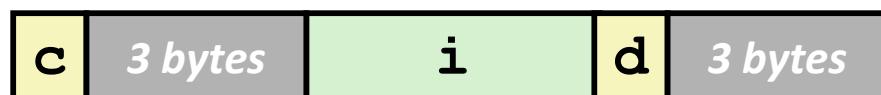
```
struct S4 {  
    char c;  
    int i;  
    char d;  
} *p;
```



```
struct S5 {  
    int i;  
    char c;  
    char d;  
} *p;
```

■ Tác dụng (K=4)

S4

S5

Tổng kích thước struct

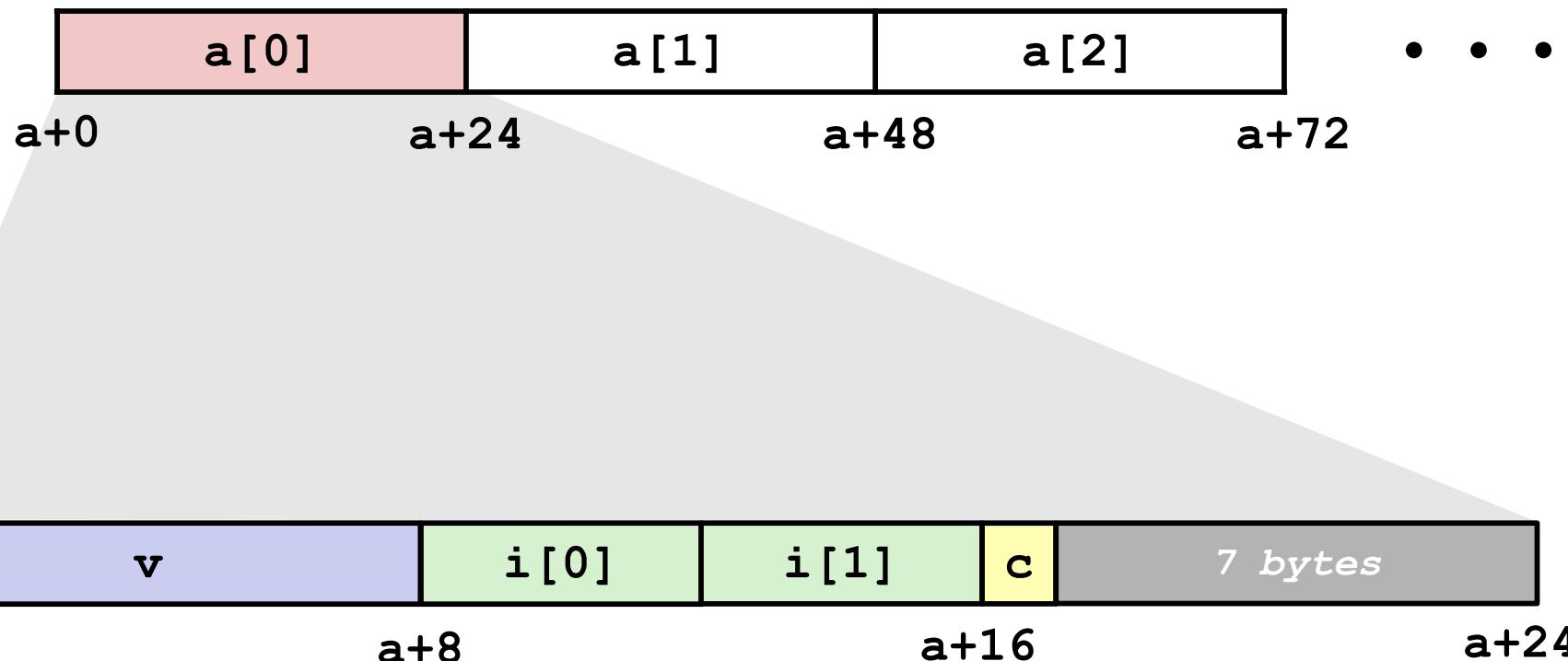
```
1 #include <stdio.h>
2
3 struct example{
4     int b;
5     float d;
6     double p;
7     short a[4];
8     char c;
9 };
10
11
12 int main()
13 {
14     struct example ex1;
15     printf("Total size of ex1 is %d\n", sizeof(ex1));
16     return 0;
17 }
```

```
$gcc -o main *.c
$main
Total size of ex1 is 32
```

Thêm: Căn chỉnh trong mảng Structures

- Kích thước structure là bội số của K
- Đảm bảo yêu cầu căn chỉnh cho tất cả thành phần
- Structure S2 trong x86_64: K = 8

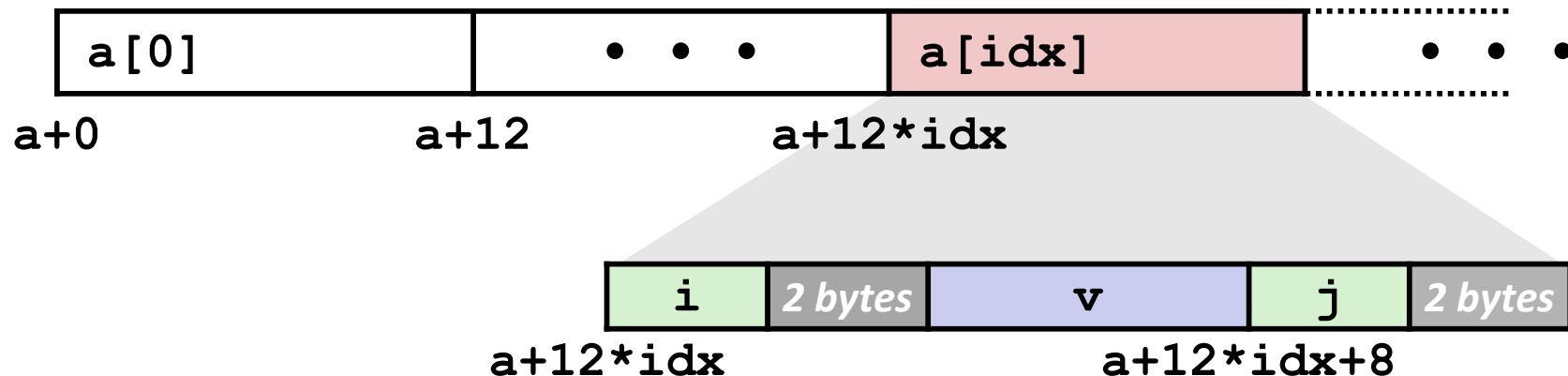
```
struct S2 {  
    double v;  
    int i[2];  
    char c;  
} a[10];
```


Thêm: Truy xuất phần tử mảng structure

- Offset để truy xuất phần tử mảng a: $12 * \text{idx}$
  - `sizeof(S3)=12` gồm cả khoảng trống để căn chỉnh
- Thành phần j nằm ở offset 8 trong structure
- Assembler cung cấp sẵn offset a+8
  - Qua quá trình linking

```
struct S3 {  
    short i;  
    float v;  
    short j;  
} a[10];
```



```
short get_j(int idx)  
{  
    return a[idx].j;  
}
```

```
# %eax = idx  
leal (%eax,%eax,2),%eax # 3*idx  
movswl a+8(%eax,4),%eax
```

Structure & Alignment: Bài tập 1 (*)

Cho định nghĩa cấu trúc như sau được biên dịch trên 1 máy Windows 32-bit và có yêu cầu alignment.

```
struct {  
    char *a;  
    short b;  
    double c;  
    char d;  
    float e;  
    void *f;  
} foo;
```

- a. Xác định vị trí (offset) của từng trường trong structure này? Vẽ hình minh họa việc cấp phát structure?
- b. Tổng kích thước của structure?
- c. Sắp xếp lại vị trí các trường để hạn chế tối thiểu không gian trống? Offset của các trường và tổng kích thước sau khi sắp xếp lại?

Nội dung

■ Các chủ đề chính:

- 1) Biểu diễn các kiểu dữ liệu và các phép tính toán bit
- 2) Ngôn ngữ assembly
- 3) Điều khiển luồng trong C với assembly
- 4) Các thủ tục/hàm (procedure) trong C ở mức assembly
- 5) Biểu diễn mảng, cấu trúc dữ liệu trong C
- 6) Một số topic ATTT: reverse engineering, bufferoverflow
- 7) Phân cấp bộ nhớ, cache
- 8) Linking trong biên dịch file thực thi

■ Lab liên quan

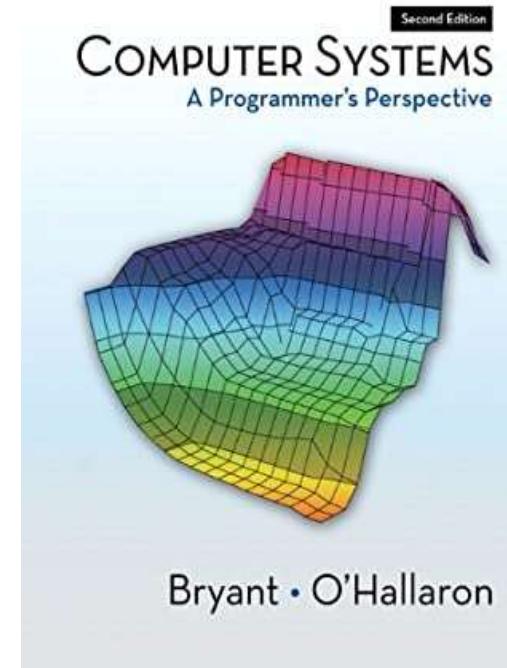
- Lab 1: Nội dung 1
- Lab 2: Nội dung 1, 2, 3
- Lab 3: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Lab 4: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Lab 5: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Lab 6: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6

Giáo trình

■ Giáo trình chính

Computer Systems: A Programmer's Perspective

- Second Edition (CS:APP2e), Pearson, 2010
- Randal E. Bryant, David R. O'Hallaron
- <http://csapp.cs.cmu.edu>

■ Tài liệu khác

- *The C Programming Language*, Second Edition, Prentice Hall, 1988
  - Brian Kernighan and Dennis Ritchie
- *The IDA Pro Book: The Unofficial Guide to the World's Most Popular Disassembler*, 1st Edition, 2008
  - Chris Eagle
- *Reversing: Secrets of Reverse Engineering*, 1st Edition, 2011
  - Eldad Eilam